

Initiatiefvoorstel voor de raadsvergadering van

Datum vergadering

Nummer	Nummer
Directie	Directie
Van	R.B. Havelaar
Datum	Datum van indienen
Portefeuille	Portefeuillenaam
Agendapunt	Agendapunt

Onderwerp

Instemmen met 'Onbetaalbaar waardevol', initiatiefvoorstel voor het versterken van vrijwilligerswerk in Amsterdam, van het lid Havelaar.

De gemeenteraad van Amsterdam besluit

- 1 In te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel
- 2 het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
 - 1 Een visie op vrijwilligerswerk op te stellen over hoe de gemeente Amsterdam aankijkt tegen vrijwilligerswerk in den brede.
 - 2 Het aanstellen van een programmamanager 'vrijwilligerswerk' die samen met het werkveld het Amsterdamse ecosysteem voor vrijwilligerswerk bouwt, waarin aandacht is voor:
 - a. onderzoek naar een 'bestaande initiatieven eerst benadering' bij gemeentelijke aanbestedingen;
 - b. het ontwikkelen van een 'menukaart' om gemeentelijke en landelijke wet- en regelgeving die onbedoeld nadelig uitpakken voor vrijwilligers(organisaties) te identificeren en aan te pakken;
 - c. het verbeteren van de samenhang tussen verschillende gemeentelijke regelingen voor vrijwilligerswerk, met behoud van de noodzakelijke flexibiliteit en maatwerk;
 - d. samen met betrokken stedelijke partijen en directies een plan maken voor het versterken van vrijwillige inzet en samenwerking met partners die actief zijn in de maatschappelijke diensttijd (MDT) in Amsterdam;

- e. het faciliteren van stadsbrede werving, selectie, matching en begeleiding van vrijwilligers, waarbij bestaande infrastructuur worden verbonden en versterkt;
- f. het onderzoeken van bestaande mogelijkheden en richtlijnen voor waardering, beloningen en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties, en waar nodig deze beter te communiceren;
- g. het stimuleren van geldstromen die duurzaam bijdragen aan vrijwilligerswerk in Amsterdam.

Wettelijke grondslag

artikel 147a, lid 1 van de Gemeentewet

Bestuurlijke achtergrond

De gemeente Amsterdam biedt op verschillende manieren ondersteuning aan vrijwilligerswerk. Binnen verschillende afdelingen en stadsdelen bestaan er regelingen die het werk van vrijwilligers mogelijk maken en stimuleren. Vrijwilligersorganisaties geven aan dat er kansen liggen om de waardering en erkenning van vrijwilligers nog eenduidiger en consistent te maken. Ook is er behoefte aan een overkoepelende visie en een duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente dat zich integraal met vrijwilligerswerk bezighoudt. Door hierin verdere stappen te zetten, kan de gemeente de samenwerking met vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven nog verder versterken en het maatschappelijke betrokkenheid stimuleren.

Initiatiefvoorstel

Inleiding

Mensen komen pas tot hun recht in verbinding met anderen. Dat is een fundamenteel uitgangspunt van de christendemocratie: we zijn geen eilanden, maar mensen die elkaar nodig hebben en versterken. Onze samenleving is een rijk weefsel van gemeenschappen - van sportclubs tot buurtverenigingen, van kerken tot vrijwilligersorganisaties - waarin mensen zich met elkaar verbinden en voor elkaar zorgen. In dit samenspel van gemeenschappen heeft iedereen een rol te vervullen.

Vrijwilligerswerk is daarvan misschien wel de mooiste uiting: mensen die vanuit betrokkenheid bij hun medemens en hun omgeving de handen uit de mouwen steken. Niet omdat het moet, maar omdat ze het willen. Niet alleen omdat het goed is voor de samenleving, maar ook omdat het voldoening geeft om van betekenis te zijn voor een ander. De kracht van Amsterdam schuilt in al die Amsterdammers die dagelijks opstaan om bij te dragen aan onze stad. We zien ze overal: ouders die helpen op het schoolplein, buurtbewoners die met hun prikstok zwerfafval opruimen, vrijwilligers bij de voedselbank die zorgen dat niemand met een lege maag naar bed hoeft. We zien ze in VvE-vergaderingen waar bewoners meedenken over hun complex, en in maatjesprojecten waar mensen eenzaamheid doorbreken.

Ze zijn er in de verzorgingshuizen waar activiteitenbegeleiders leven in de dag brengen, in kerken waar vrijwilligers de ruimte verfraaien, en in winkeliersverenigingen die hun buurt laten bruisen. Ze zijn er in de vorm van burens die een pannetje eten brengen, mantelzorgers die met liefde zorgen, pleeggezinnen die hun hart en huis openstellen. We zien ze bij de taalcoaches die nieuwkomers wegwijs maken, bij culturele instellingen die draaiende worden gehouden door vrijwilligers, en bij initiatieven als stichting Burgerhart in Osdorp die wekelijks zo'n 200 mensen van een warme maaltijd voorziet.

De overheid heeft hierin een belangrijke maar bescheiden rol: niet om al dit werk over te nemen, maar om te zorgen dat het maatschappelijk middenveld kan floreren. Want een vitale samenleving wordt niet van bovenaf opgelegd, maar groeit van onderop - door mensen die er samen de schouders onder zetten. Vrijwilligerswerk vormt zo het kloppend hart van Amsterdam: een stad waar we omkijken naar elkaar en samen bouwen aan een gemeenschap waarin iedereen tot zijn recht komt.

Vrijwillige inzet wordt in Amsterdam gelukkig steeds populairder en komt steeds meer op de gemeentelijke agenda¹. Enerzijds omdat de gevolgen van eerdere decentralisaties duidelijker zichtbaar worden. Anderzijds omdat inwoners, burgerinitiatieven, en vrijwilligersorganisaties zelf vragen om meer erkenning en ondersteuning². Vrijwilligerswerk is een belangrijke drijvende kracht achter onder andere sportverenigingen, buurtinitiatieven en de zorg. Uit gesprekken met Amsterdamse vrijwilligers, ambtenaren en vrijwilligersorganisaties blijkt dat er volop kansen zijn om vrijwilligerswerk in de stad nog beter te ondersteunen en te versterken. Er is ruimte om meer samenhang te brengen in beleid en uitvoering, door te werken aan een integrale visie en heldere uitgangspunten. Zo kunnen overzicht, samenwerking en waardering verder worden versterkt. Door deze stappen te zetten, kunnen we het grote potentieel aan vrijwillige inzet in Amsterdam nog beter benutten en zichtbaar maken.

Dit initiatiefvoorstel beoogt om een basis te leggen voor een gemeentebrede visie op vrijwilligerswerk. De visie en voorstellen die in dit initiatiefvoorstel naar voren gebracht worden hebben als doel om het vrijwilligers-ecosysteem in Amsterdam te verstevigen en het maatschappelijk middenveld in Amsterdam te versterken.

Leeswijzer

Allereerst wordt in dit initiatiefvoorstel het huidige vrijwilligerslandschap in beeld gebracht, waarbij onder andere wordt ingegaan op de diversiteit van vrijwilligerswerk en de verschillende typen vrijwilligersorganisaties waar de gemeente mee te maken heeft.

Daarna volgt onze analyse van de kansen en mogelijkheden rondom vrijwilligerswerk. De gemeente schept randvoorwaarden zodat initiatieven en vrijwilligersorganisaties hun werk goed kunnen doen. Er zit nog verschil in beleid. Met 'verschillen in beleid' bedoelen we dat verschillende gemeentelijke instanties verschillend omgaan met vrijwilligersorganisaties en initiatieven. Denk aan erkenning, vergoedingen, werving, de inzet van vrijwilligers en contact met organisaties. Met verkokering bedoelen we dat er door de gemeente voornamelijk vanuit verschillende beleidsdirecties naar vrijwilligerswerk gekeken wordt. De ene kijkt alleen vanuit zorg, de ander vanuit

¹ https://www.vca.nu/wp-content/uploads/2024/05/staat_van_de_stad_xii_e2e9b7f4e4-2.pdf

² Inventarisatie gemeentelijk vrijwilligersbeleid Movisie 2018, Willem-Jan de gast e.a.

onderwijs en weer een ander vanuit sport. Bovendien zien we dat gemeentelijk beleid op een aantal plekken vrijwilligerswerk juist tegengaat, vaak onbewust en onbedoeld, zoals bij parkeergelden bij sportverenigingen.

Daarna presenteren we onze voorstellen. We zien mogelijkheden om een samenhangende visie te ontwikkelen. Een dergelijke integrale benadering zou later kunnen leiden tot een gelijkwaardigere waardering van vrijwilligers met ruimte voor maatwerk en een duidelijker overzicht van de gemeentelijke ondersteuning voor vrijwilligerswerk. Dit zorgt voor meer duidelijkheid en houvast voor alle vrijwilligersorganisaties en burgerinitiatieven in onze gemeente.

Dit initiatiefvoorstel richt zich op twee hoofdpunten: (i) het opstellen van een integrale visie op vrijwilligerswerk in onze stad, (II) het versterken van het vrijwilligerswerk-ecosysteem en het wegnemen van obstakels waar vrijwilligersorganisaties tegenaan lopen.

Dit werken we uit in een aantal concrete voorstellen zoals het aanstellen van een programmamanger vrijwilligerswerk, het erkennen van de Maatschappelijke Diensttijd als opstap naar langdurig vrijwilligerswerk en het onderzoeken van een nieuwe benadering van gemeentelijke financiering voor vrijwilligersinitiatieven. Hiermee maken we de visie op vrijwilligerswerk praktisch toepasbaar.

Dit voorstel is in overleg met betrokken organisaties en vrijwilligers ontwikkeld, zodat het aansluit op de behoeften uit het veld. Het doel van dit initiatiefvoorstel is om het maatschappelijk middenveld in Amsterdam te versterken.

Tot slot wordt de financiële dekking van de voorstellen besproken. Voorgesteld wordt om de maatregelen uit het initiatiefvoorstel te financieren uit de 4,1 miljoen euro extra investeringen voor de sociale basis. Het gaat om een bedrag van 2,1 miljoen euro over vijf jaar.

Huidig vrijwilligerswerk in beeld

In coronajaar 2020 daalde het aandeel Amsterdammers dat vrijwilligerswerk deed van 39% in 2018 naar 31%. Nu de coronamaatregelen alweer een aantal jaar zijn opgeheven, is er weer herstel. Volgens het CBS doet momenteel 40% van de Amsterdammers vrijwilligerswerk. Dit zijn ruim 300 duizend Amsterdammers. Ook blijft de vraag naar vrijwilligers steeds verder toenemen.³

³ https://www.vca.nu/wp-content/uploads/2024/05/staat_van_de_stad_xii_e2e9b7f4e4-2.pdf

Het aandeel vrijwilligers in Amsterdam is relatief hoog onder 45- tot en met 54-jarigen, leden van gezinnen met kinderen, mensen met een hoog inkomen, hbo- of wo-geschoolden, rooms-katholieken en/of zzp'ers.⁴ Toch is het geheel veel diverser dan dat. Zo ziet de Vrijwilligers Centrale Amsterdam (VCA) ook theoretisch opgeleide gepensioneerden die graag weer aan de slag willen, het liefst met het opzetten en coördineren van projecten, maar bijvoorbeeld ook mensen met een burn-out die weer een bijdrage willen leveren aan de maatschappij. Ook signaleert de VCA een toename aan vrijwilligers met een psychische kwetsbaarheid die regelmatig met hun begeleiders komen.⁵ Dit vraagt zowel in de matching als de begeleiding meer aandacht.

Diverse vrijwilligersorganisaties waar wij mee spraken, zien ook een groeiende groep internationale Amsterdammers, bijvoorbeeld studenten of expats, die door het doen van vrijwilligerswerk verbinding met de stad willen krijgen. Bovendien willen zij via vrijwilligerswerk in contact komen met mensen die de Nederlandse taal spreken, om zo zelf de taal te leren.

Toch zijn er ook wel algemene cijfers: de meeste vrijwilligers op landelijk niveau zetten zich in voor sportverenigingen (16 procent). Daarnaast is ongeveer 11 procent van de vrijwilligers actief bij scholen, buurtinitiatieven en hobbyverenigingen. Verder wordt vrijwilligerswerk gedaan in sectoren zoals de gezondheidszorg, levensbeschouwelijke organisaties, culturele verenigingen en natuurbehoud, met betrokkenheid variërend tussen 5 en 10 procent. Een kleinere groep vrijwilligers (minder dan 5 procent) zet zich in voor jeugd- en buurthuiswerk, sociale hulpverlening, vluchtelingenwerk en activiteiten binnen arbeids- en politieke organisaties.⁶

Vrijwilligerswerk is divers

De afgelopen periode heeft het CDA Amsterdam studie gedaan naar vrijwilligerswerk in Amsterdam. Er zijn gesprekken gevoerd met professionals en vrijwilligersorganisaties om te achterhalen wie er vrijwilligerswerk doen in Amsterdam, wat voor soort vrijwilligerswerk zij doen en hoe dit vrijwilligerswerk georganiseerd is.

Vrijwilligerswerk kan er heel verschillend uitzien. Denk bijvoorbeeld aan een vrijwilliger bij de kindertelefoon of iemand die koffie schenkt in een bejaardenhuis. Om de

⁴ https://www.vca.nu/wp-content/uploads/2024/05/staat_van_de_stad_xii_e2e9b7f4e4-2.pdf

⁵ <https://www.vca.nu/wp-content/uploads/2023/03/vca-jaarverslag-2023-website.pdf>

⁶ <https://vrijwilligerswerk.nl/nieuws+en+blogs/uitgelicht+-+nieuws+en+blogs/2711232.aspx>

diversiteit in vrijwilligerswerk en organisaties beter te begrijpen, hebben we zeven punten gevonden waarop je vrijwilligerswerk kunt vergelijken:

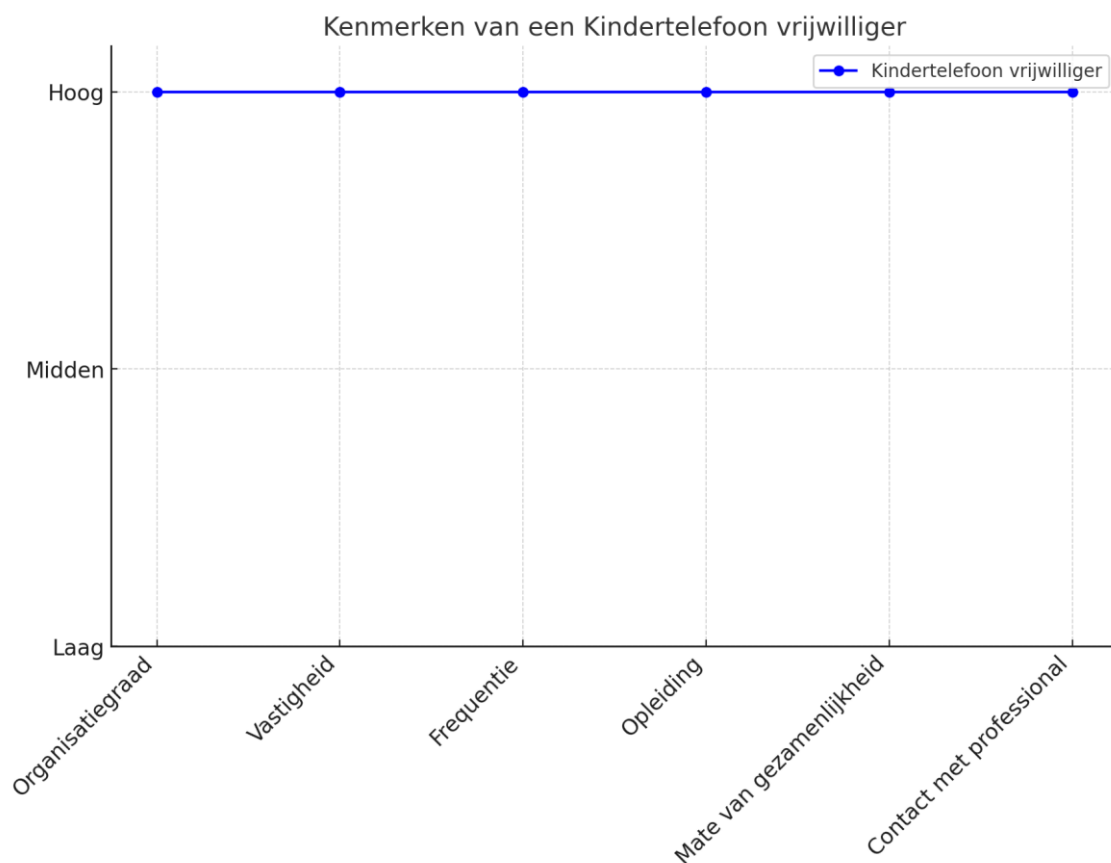
1. **Organisatiegraad:** Hoe strak is het georganiseerd? Is er bijvoorbeeld een vereniging die alles regelt, of doe je het meer op eigen houtje?
2. **Vastigheid:** Hoe vast is je rol? Heb je duidelijke taken en verplichtingen, of is het vrijblijvender?
3. **Frequentie:** Hoe vaak doe je het? Elke week, of af en toe als het uitkomt?
4. **Opleiding:** Hoeveel moet je leren? Soms heb je een opleiding of certificaten nodig, soms kun je direct beginnen.
5. **Gezamenlijkheid:** Werk je in een team? Of doe je het meer alleen?
6. **Contact met professionals:** Werk je samen met professionals? Sommige vrijwilligers werken veel samen met betaalde krachten, anderen niet.

Voor elk van deze punten kunnen organisaties 'hoog', 'middel' of 'laag' scoren. Zo kunnen we voor iedere soort vrijwilligerswerk een 'profiel' maken.

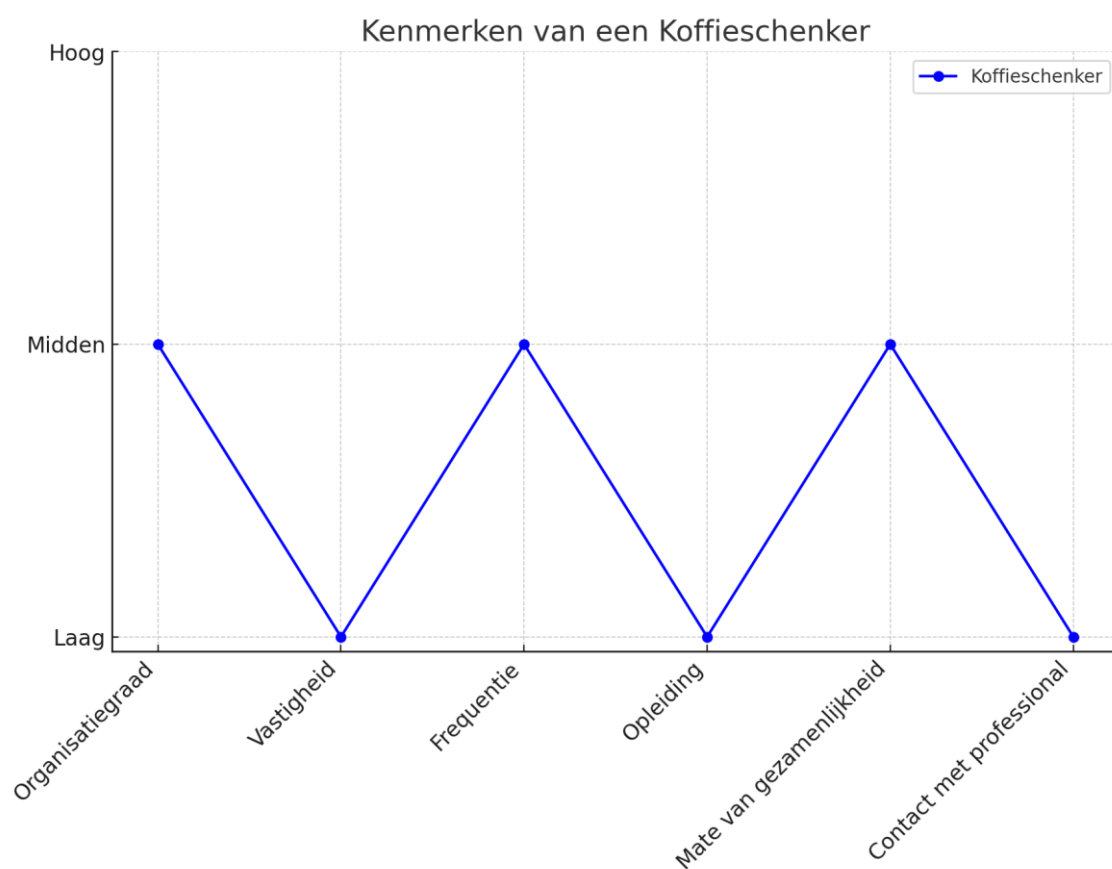
	LAAG	MIDDEL	HOOG
Organisatiegraad	Individueel	Gecoördineerd door organisatie	Helemaal in organisatieverband
Vastigheid	Vrijblijvend, naar eigen inzicht	Volgens instructie	Vaste functie
Frequentie	Eenmalig	Wanneer het je uitkomt	(Vast) ingepland schema
Opleiding	Geen opleiding nodig	Weinig opleiding nodig	Veel opleiding nodig
Gezamenlijkheid	Individueel vrijwilligerswerk		In groepsverband
Contact professionals	Vrijwilliger werkt nooit samen met professionals	Vrijwilliger en professionals werken zijdelings samen	Vrijwilliger en professional werken veel samen

Neem bijvoorbeeld een vrijwilliger bij de kindertelefoon: die scoort hoog op alle punten. Het is strak georganiseerd, je hebt vaste taken, je moet een opleiding volgen, je werkt

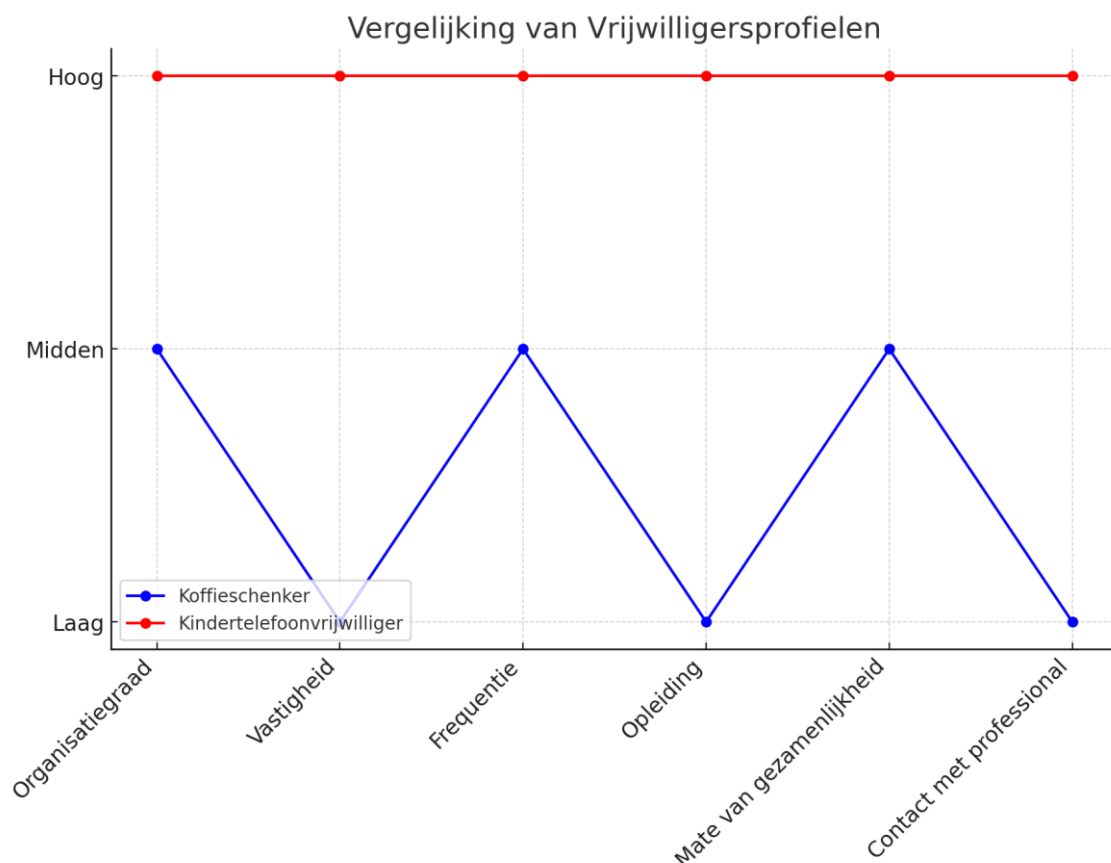
in een team én met professionals. In de grafiek hieronder kun je dat goed zien.

Een andere rol geeft weer een totaal ander profiel. Denk bijvoorbeeld aan een koffieschenker in een verpleeghuis. Een koffieschenker heeft geen opleiding nodig, is minder georganiseerd en heeft minder contact met professionals. De vrijwilliger werkt vaker zelfstandig of in kleine groepen. Het profiel van de koffieschenker ziet er als volgt uit:

In de grafiek hieronder wordt het vrijwilligersprofiel van de vrijwilliger bij de kindertelefoon afgezet tegen het profiel van een koffieschenker in een bejaardentehuis. Hierin is duidelijk te zien hoe verschillend de profielen van de verschillende rollen zijn.

Het verschil tussen vrijwilligersfuncties en organisaties wordt helemaal duidelijk wanneer deze grafiek uitgebreid wordt naar zes vrijwilligersfuncties. Hieronder is het theoretische model uitgewerkt met de volgende vrijwilligersfuncties en bijbehorende organisaties:

1. Vrijwilliger bij de Kindertelefoon Amsterdam: Getrainde vrijwilligers die wekelijks via telefoon en chat kinderen bijstaan tijdens moeilijke momenten. Deze rol kenmerkt zich door een hoge organisatiegraad, intensieve training en duidelijke protocollen. De vrijwilligers werken in een gestructureerde omgeving en hebben regelmatig contact met professionals.
2. Koffieschenker in Verpleeghuis Flevohuis (Amsterdam-Oost): Een laagdrempelige en sociaal georiënteerde vrijwilligersrol. Deze vrijwilligers bezoeken tweemaal per week ouders om koffie te schenken en een praatje te maken. De functie vereist weinig formele training, biedt flexibiliteit in planning en draait vooral om menselijk contact.
3. Jeugdtrainer bij voetbalvereniging AFC in Amsterdam-Zuid: Deze vrijwilligers geven wekelijks training aan jeugdspelers en coachen tijdens wedstrijden. De rol vraagt enige

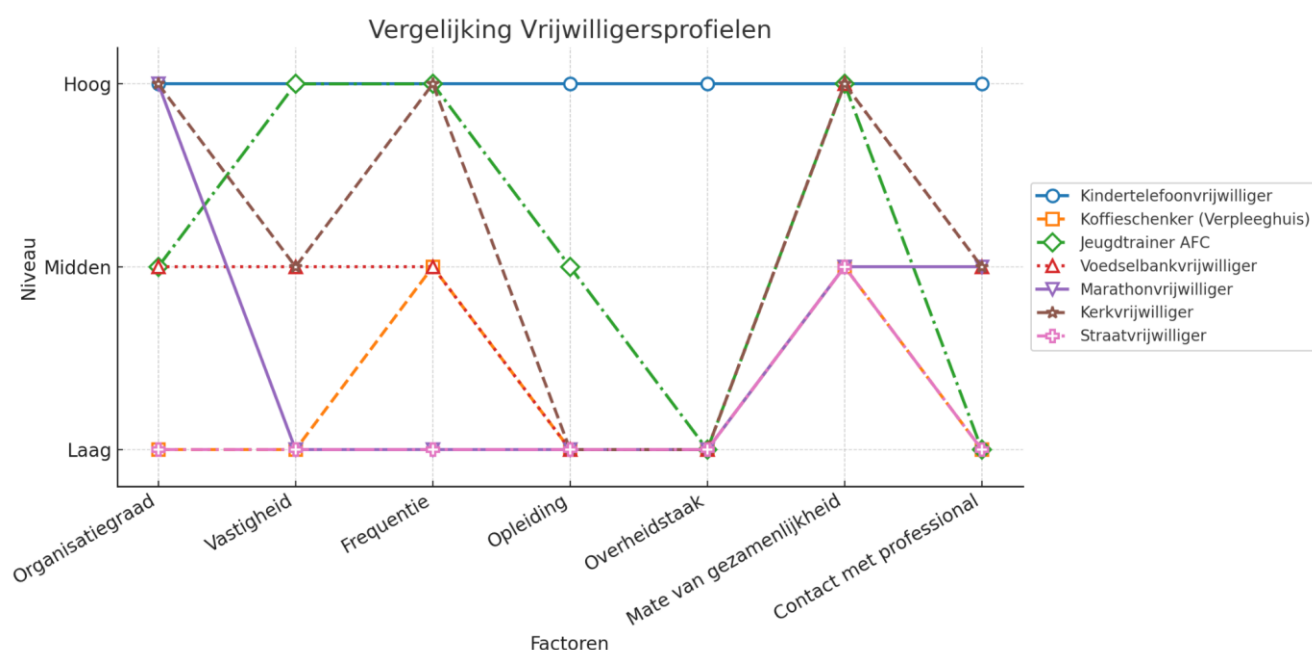
opleiding (trainersprogramma), werkt structureel met teams, en heeft een duidelijk herhalend karakter. Er is beperkt contact met professionals, maar hoge verantwoordelijkheid naar kinderen en ouders.

4. Vrijwilliger bij Voedselbank Amsterdam-Noord: Deze vrijwilligers helpen bij het sorteren en distribueren van voedselpakketten. Het werk is redelijk gestructureerd, heeft een maatschappelijk belang en vrijwilligers werken samen met enkele professionals en veel andere vrijwilligers in een coöperatieve omgeving.

5. Vrijwilliger bij de Marathon van Amsterdam: Een tijdelijke maar intensieve vrijwilligersrol tijdens het evenement. De organisatiegraad is hoog tijdens het evenement zelf, maar vereist weinig langdurige betrokkenheid. Training is beperkt, en de rol is duidelijk afgebakend voor de eventdagen.

6. Vrijwilligerswerk vanuit een kerkgemeenschap, bijvoorbeeld de Koptische Kerk in Amsterdam Noord. Dit vrijwilligerswerk wordt deels uitgevoerd in samenwerking met andere instanties zoals het Leger des Heils, Stichting Present en de voedselbank, maar deels ook zelf georganiseerd. Denk hierbij aan de Nederlandse taal cursus, en een computer cursus. Dit vrijwilligerswerk kent een hoge organisatiegraad, middel vastigheid, hoge frequentie en over het algemeen is er geen opleiding nodig.

7. Vrijwilliger bij burgerinitiatief 'De Schoonste Straat': Een door bewoners zelf gestart initiatief waarbij een jury de schoonste straat van Amsterdam bekroont. Deze vrijwilligers werken vaak zelfstandig of in kleine buurtgroepen, met minimaal contact met professionals. De organisatiegraad is laag en er zijn geen hiërarchieën.

Allereerst laten deze voorbeelden zien hoeveel succesvolle verhalen er al te vertellen zijn in Amsterdam met betrekking tot vrijwilligerswerk. Deze profielen laten daarnaast zien hoe vrijwilligerswerk varieert van professionele organisaties tot burgerinitiatieven. Kortom: 'De vrijwilliger' bestaat niet. Het is belangrijk om oog te hebben voor de diversiteit van initiatieven en organisaties. Een geprofessionaliseerde vrijwilligersorganisatie voert een ander gesprek met de gemeente dan een buurtinitiatief die volledig uit vrijwilligers bestaat en waar geen sprake is van hiërarchie. Door deze verschillen te begrijpen, kan beleid ontwikkeld worden dat recht doet aan de verschillende behoeften en kwaliteiten van elk type vrijwilligerswerk.

Probleemstelling

Deze verscheidenheid in vrijwilligerswerk en organisaties is mooi en moeten we behouden. Tegelijkertijd zien we dat de manier waarop de gemeente verschillende vrijwilligersorganisaties ondersteunt, ingewikkeld in kaart te brengen is. Door een integrale visie te ontwikkelen, kunnen we de huidige regelingen en initiatieven die al waardevol zijn, nog beter op elkaar afstemmen. Een heldere visie zal organisaties meer duidelijkheid geven over de mogelijkheden en verwachtingen. Een visie op vrijwilligerswerk biedt organisaties meer duidelijkheid over hoe de gemeente hun waardevolle inzet ziet, waardeert en ondersteunt. Vooral burgerinitiatieven hebben aangegeven dat ze kunnen groeien met meer helderheid hierover. Gemeentelijk

vrijwilligerswerkbeleid is bedoeld om duidelijk de randvoorwaarden te geven waarin het veld zich kan bewegen en zich ondersteund voelt.

1. Verschillen in beleid

Vrijwilligers in Amsterdam worden ondersteund door verschillende afdelingen en stadsdelen, elk met eigen regels, visies en criteria. Dit zorgt voor een lappendeken aan regelingen waarin de ondersteuning die een vrijwilliger ontvangt, afhangt van waar deze actief is. Volgens een ambtenaar van de sociale basis is er geen duidelijk beleid of visie over hoe de gemeente naar vrijwilligers kijkt en hoe ze gewaardeerd of beloond moeten worden. Hierdoor is het soms voor organisaties onduidelijk wat ze van de gemeente kunnen verwachten of binnen welk loket bij de gemeente ze moeten zijn. In de stadsdelen hangt het vooral af van hoeveel geld er beschikbaar is en hoe regelingen in het verleden zijn ontstaan.

Een belangrijk voorbeeld hiervan is dat er geen eenduidig beleid is over de waardering en beloning van vrijwilligers. Hierdoor krijgen vrijwilligers in verschillende stadsdelen verschillende ondersteuning. Een prangend voorbeeld hiervan is dat het per stadsdeel verschilt of een vrijwilligersvergoeding kan worden opgenomen in een subsidieaanvraag en of deze wordt toegekend. Dit leidt tot onzekerheid bij vrijwilligers en organisaties, blijkt uit een onderzoek van de VCA⁷. In sommige gevallen wordt de vergoeding toegestaan als deze wordt geframed als immateriële onkostenvergoeding of verwerkt wordt in de post onvoorzien. Andere stadsdelen kennen de vergoeding expliciet toe om te voorkomen dat vrijwilligers afhaken. Het ontbreken van een gemeentebrede richtlijn leidt tot willekeur en onduidelijke beslissingen bij het toekennen van vrijwilligersvergoedingen. De VCA schrijft in haar onderzoek:

- 'Doordat binnen de gemeente geen eenduidige definitie van het begrip vrijwilligersvergoeding wordt gehanteerd, kunnen keuzes om deze vergoeding al dan niet toe te kennen gebaseerd zijn op verkeerde informatie.'

Een ander voorbeeld over verschil in waarderingssysteem, is het systeem omtrent de 'Makkies'. Dit is de buurtmunt in Amsterdam Oost die nog tot eind 2026 uitgegeven wordt. Makkies kun je verdienen als je vrijwilligerswerk doet bij een van de aangesloten organisaties in Oost. De 'Makkies' kun je uitgeven bij lokale horeca, winkels, buurthuizen en culturele instellingen. In andere stadsdelen hebben ze deze munt bijvoorbeeld niet. Dit terwijl vrijwilligers zich eerder aansluiten bij initiatieven waar een vergoeding bij staat.

⁷ Onderzoek is intern, is opvraagbaar.

Uit onderzoek blijkt dat zowel vrijwilligers als beroepskrachten behoefte hebben aan een gelijkwaardige samenwerking⁸. Vrijwilligers worden nu te vaak gezien als een verlengstuk van de organisatie, in plaats van als zelfstandige krachten met een eigen waarde en expertise. Dit ondermijnt niet alleen de positie van vrijwilligers, maar ook de impact die zij kunnen hebben. Erkenning en waardering voor vrijwilligers betekenen meer dan een bedankje; het gaat om een fundamentele houding waarin hun bijdrage als volwaardig wordt gezien. Ook het coördineren van en het omgaan met vrijwilligers is een vak. Dit vraagt om een duidelijke visie van de gemeente hoe hiermee om te gaan in hun samenwerking vrijwilligersorganisaties.

Op dit moment is er nog geen integrale gemeentelijke visie op vrijwilligerswerk. Hierdoor verschilt de manier waarop vrijwilligers worden gewaardeerd en erkend per afdeling of stadsdeel. Het is dus belangrijk voor de gemeente om duidelijk te maken hoe zij naar dit veld kijken om duidelijkheid te creëren voor de organisaties en initiatieven. Een heldere visie of beleid kan hier verandering in brengen.

2. Verkokering

Door de verkokering van het vrijwilligersbeleid ontbreekt er een integraal overzicht van vrijwilligersbeleid voor organisaties en initiatieven dat binnen de gemeente gevoerd wordt. Een treffend voorbeeld: toen wij navraag deden over vrijwilligers in verpleeghuizen, verwees de afdeling Sociale Basis ons naar de afdeling Zorg, en vice versa. Geen van beide afdelingen kon ons vertellen wie binnen de gemeente verantwoordelijk is voor dit vraagstuk.

Daarnaast geven ambtenaren aan dat ze vaak niet weten wat er op andere afdelingen gebeurt rondom vrijwilligerswerk. Dit gebrek aan overzicht maakt het moeilijk om kennis te delen en beleid goed op elkaar af te stemmen. Ook voor vrijwilligersorganisaties is het lastig om hun weg te vinden binnen de gemeentelijke ondersteuning. Ze lopen tegen deze bureaucratische drempels aan en weten niet altijd bij welke afdeling ze moeten zijn voor hulp, advies of financiering. Ook hebben ze te maken met een divers scala aan subsidieregelingen die vanuit verschillende afdelingen, elk met eigen voorwaarden, vormgegeven worden. Vooral bij domeinoverstijgende,

⁸ Rijnders, J.; Metze, R.N.; Sedney, P.L.F.; Rammelink, Linde (2019). Wijkteamonderzoek De Baarsjes deel 1 en deel 2. Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam.

stadsbrede of landelijke initiatieven kunnen organisaties vastlopen in bureaucratie. Een centraal aanspreekpunt zou hier verandering in kunnen brengen.

3. Knellende regels en gebrek aan verbinding en coördinatie

Er zijn verschillende gemeentelijke of landelijke wetten en regels die vrijwilligerswerk onbedoeld belemmeren. Denk bijvoorbeeld aan het uitbreiden van betaald parkeren. Dit zorgt ervoor dat kerken en sportverenigingen afscheid moeten nemen van vrijwilligers die vanwege de toegenomen kosten niet meer kunnen komen. Bij Sportpark Middenmeer bijvoorbeeld, waar honderden vrijwilligers wekelijks actief zijn, stijgen de parkeertarieven na drie uur aanzienlijk. Voor vrijwilligers die lange diensten draaien betekent dit een forse extra kostenpost. Dit terwijl zij juist onmisbaar zijn voor de sportclubs en verenigingen die afhankelijk zijn van hun inzet. Of denk aan de landelijke regels rondom de leerwerk-plicht die ervoor zorgen dat sommige jongeren er financieel op achteruit gaan wanneer ze vrijwilligersvergoedingen ontvangen. Hoewel dit soort regels begrijpelijke intenties hadden (minder auto's in de stad en voorkomen dat jongeren van school gaan en onder het mom van 'vrijwilligerswerk' minder dan het minimumloon verdienen), zijn de effecten op verschillende organisaties nadelig. Helaas zijn deze problemen bij de gemeente nu nog niet goed in beeld en is er nog geen centraal aanspreekpunt om knelpunten op te lossen.

Conclusie

De analyse hierboven laat zien dat verschillen in beleid, verkokering en knellende regels, zorgen voor een situatie waarin het vrijwilligerspotentieel van Amsterdam nog niet optimaal wordt benut. Vrijwilligersorganisaties ervaren te veel onduidelijkheid bij de gemeente en regels die voor andere doeleinden zijn ontworpen, pakken onbedoeld nadelig uit. In het volgende hoofdstuk presenteren we concrete voorstellen om het vrijwilligerswerk en daarmee het maatschappelijk middenveld in Amsterdam te versterken.

Wijze van aanpak/oplossingsrichting (op welke wijze wil de indiener het probleem oplossen en wat wordt daarvoor gedaan?)

Het initiatiefvoorstel bevat twee onderdelen om de bovenstaande problematiek aan te pakken. Deze zijn:

1. Een visie / kader op vrijwilligerswerk op te stellen over hoe de gemeente Amsterdam aankijkt tegen vrijwilligerswerk in den brede;
2. Het aanstellen van een programmamanager 'vrijwilligerswerk' die samen met het werkveld het Amsterdamse ecosysteem voor vrijwilligerswerk bouwt, waarin aandacht is voor:
 - a) onderzoek naar een 'bestaand initiatieven-eerst benadering' bij gemeentelijke aanbestedingen;
 - b) het ontwikkelen van een 'menukaart' om gemeentelijke en landelijke wet- en regelgeving die onbedoeld nadelig uitpakken voor vrijwilligers(organisaties) te identificeren en aan te pakken;
 - c) het verbeteren van de samenhang tussen verschillende gemeentelijke regelingen voor vrijwilligerswerk, met behoud van de noodzakelijke flexibiliteit en maatwerk;
 - d) samen met betrokken stedelijke partijen en directies een plan maken voor het versterken van vrijwillige inzet en samenwerking met partners die actief zijn in de maatschappelijke diensttijd (MDT) in Amsterdam;
 - e) het faciliteren van stadsbrede werving, selectie, matching en begeleiding van vrijwilligers, waarbij bestaande infrastructuren worden verbonden en versterkt;
 - f) het onderzoeken van bestaande mogelijkheden en richtlijnen voor waardering, beloningen en ondersteuning van vrijwilligersorganisaties, en waar nodig deze beter te communiceren;
 - g) het stimuleren van geldstromen die duurzaam bijdragen aan vrijwilligerswerk in Amsterdam.

Visie op vrijwilligerswerk

Een visie van de gemeente op vrijwilligerswerk geeft randvoorwaarden aan alle betrokken afdelingen en stadsdelen over hoe om te gaan met vrijwilligersorganisaties. Momenteel kan een dergelijke overkoepelende visie verder worden ontwikkeld om nog duidelijker te maken hoe de gemeente het belangrijke vrijwilligerswerk waardeert. Een heldere visie zal vrijwilligers en hun organisaties meer inzicht geven in wat zij van de gemeente verwachten.

Een visie zou langs de volgende lijn ontwikkeld kunnen worden. Als eerste kan worden gestart met een beschouwing welke plaats vrijwilligerswerk volgens de gemeente Amsterdam in de samenleving heeft. De gemeente zou bijvoorbeeld kunnen uitspreken dat:

'Vrijwilligerswerk is de kern van een sterke samenleving. Vrijwilligers brengen mensen samen, zorgen voor elkaar en maken onze stad warm en menselijk. Zij delen hun talenten en geven liefdevol hun tijd. Dat zien wij als onmisbaar. Het is de hartslag die onze gemeenschappen samenhoudt en de brug slaat tussen verschillende levenswerelden. In een tijd waarin individualisering de overhand dreigt te nemen, biedt vrijwillige inzet een broodnodige tegenkracht: een beweging gedreven door liefde, betrokkenheid en de wens om elkaar te helpen. Degemeente Amsterdam koestert de intrinsieke waarde van vrijwilligerswerk als het cement van onze samenleving.'

Na een soortgelijke algemene uitspraak kan men de visie vervolgen met een aantal concrete punten.

1. Vrijwillige inzet als doel op zichzelf.

In 2021 onderzocht de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) het beleid dat gemeenten voeren om vrijwilligerswerk te faciliteren en stimuleren⁹. De onderzoekers concludeerden dat goed beleid erkent dat het grondmotief van vrijwilligerswerk liefde is. Liefde voor de leefomgeving, de medemens, muziek, sport of wat dan ook. Vrijwilligers stoppen liefde in hun inzet en juist deze liefde is definiërend. We moeten die liefde waarderen, faciliteren en kanaliseren.

Vrijwilligers doen mee omdat zij plezier hebben, hun talenten willen ontwikkelen en liefde voor de medemens tonen. Het gaat om ontmoetingen, om samen lachen, om talenten te ontdekken en te ontwikkelen en om de zorg voor elkaar die onze

⁹ Gemeentelijk vrijwilligerswerkbeleid in Nederland, Het grondmotief is liefde, Verwonderzoek, november 2021

maatschappij warm en menselijk maakt. Vrijwilligers moeten benaderd worden als mensen, niet als instrumenten. Dit moet centraal staan in de visie.

2. Vrijwilligerswerk verbindt.

Vrijwilligerswerk versterkt de sociale band. Het uit je bubbel komen is een belangrijk onderdeel van vrijwilligerswerk. Het verbindt verschillende lagen uit de samenleving met elkaar. Vrijwilligerswerk draagt bij aan vertrouwen in elkaar. Het feit dat er mensen in een gemeenschap zijn die zonder financieel gewin tijd en energie besteden aan het belang van een ander of het de gemeenschap, en die daar vervolgens zelf ook iets uithalen, helpt bij het ontwikkelen van een positief mensbeeld. Het zorgt ervoor dat inwoners hun straat, wijk, vereniging of gemeente zien als een plek waar het beste in mensen naar voren komt. Dit is van groot belang in onze samenleving die steeds verder individualiseert en waar mensen steeds meer in bubbels leven. Vrijwilligerswerk bindt mensen die niet dicht bij elkaar staan en is daarmee in zichzelf al waardevol. Deze erkenning van de intrinsieke waarde van vrijwilligerswerk verdient een plek in de visie.

3. Vrijwilligerswerk draagt bij aan maatschappelijke doelstellingen

Hoewel inzet van vrijwilligers *een doel op zich* is en *intrinsieke waarde* heeft, levert vrijwilligerswerk de samenleving ook heel veel op. Denk bijvoorbeeld aan wandelmaatjes die mensen helpen bewegen of aan maatjes die eenzaamheid verminderen. Zulke projecten kunnen ervoor zorgen dat dure zorg en specialistische hulp niet nodig zijn. Vrijwilligerswerk reduceert kosten en werkt preventief voor zowel de vrijwilligers als de mensen die zij ondersteunen.

Sterker nog: vrijwilligerswerk kan ook voor de vrijwilliger zelf preventief en helend werken. Het 'doen van vrijwilligerswerk' kan ingezet worden als een zorginterventie. Het kan voor mensen de opstap naar werk en zelfs betere mentale gezondheid zijn door betrokken te zijn bij hun gemeenschap en mensen te helpen.

Het Erasmus Centre for Strategic Philanthropy (ECSP), een kennisinstituut voor vrijwilligerswerk en filantropie, heeft de economische waarde van vrijwilligerswerk berekend. Zij gebruikten Humanitas-vrijwilligers als voorbeeld. Zij rekenen met een gemiddelde inzet van 2 uur per week en een uurtarief van 11 euro per vrijwilliger¹⁰. In Amsterdam zijn ongeveer 300 duizend vrijwilligers aan de slag. Als we een dergelijke

¹⁰ <https://www.movisie.nl/artikel/waarde-vrijwillige-inzet>

berekening van het ECSP toepassen op de Amsterdamse situatie, levert vrijwilligerswerk 6,6 miljoen euro per week op. Dit is ruim 340 miljoen euro per jaar. Hier is de preventieve waarde dan nog niet bij opgeteld.

Naast kostenbesparingen hebben vrijwilligers ook grote toegevoegde waarde bij de organisaties waar zij meehelpen. Onderzoek laat zien dat vrijwilligers, vergeleken met betaalde krachten, veel extra waarde bieden¹¹ :

1. Ze brengen andere inzichten binnen. Met vrijwilligers haal je als organisatie de buitenwereld in.
2. Ze hebben een gelijkwaardige relatie met de mensen die zij ondersteunen. Ze staan dichterbij en spreken dezelfde taal.
3. Ze kunnen meer tijd en aandacht geven, wat de kwaliteit van de ondersteuning verbetert.
4. Ze zijn intrinsiek gemotiveerd en denken vaak in mogelijkheden.

Samengevat: het eerste voorstel in dit initiatiefvoorstel is om te komen tot een gemeentebrede visie op vrijwilligerswerk. In deze visie moet tot uitdrukking komen dat 'vrijwilligerswerk' een kenmerk is van een vitale samenleving, dat (i) vrijwillige inzet daarmee een doel op zichzelf is en geen middel om (gemeentelijke) problemen op te lossen, (ii.) Vrijwilligerswerk mensen en sociaaleconomische groepen met elkaar verbindt, het 'ontbubbelt' en (iii) vrijwilligerswerk draagt significant bij aan maatschappelijke doelstellingen, juist door het unieke karakter ervan.

Bouwen aan het Amsterdamse ecosysteem vrijwilligers

Op basis van de bovenstaande analyse zien wij een mogelijkheid om het vrijwilligerswerkbeleid in Amsterdam te versterken. Concreet is het voorstel om een 'programmamanager vrijwilligerswerk' aan te stellen voor een periode van vijf jaar.

2. Het aanstellen van een programmamanager 'vrijwilligerswerk' die samen met het werkveld het Amsterdamse ecosysteem voor vrijwilligerswerk bouwt, waarin aandacht is voor:
 - a) het verbeteren van de samenhang tussen verschillende gemeentelijke regelingen voor vrijwilligerswerk, met behoud van de flexibiliteit en maatwerk

¹¹ Sociale vraagstukken, We hebben hofnarren nodig om tegenkracht te bieden.

<https://www.socialevraagstukken.nl/we-hebben-weer-hofnars-nodig-om-tegenkracht-te-bieden/>

Zorg dat stadsbreed duidelijk is wat mensen van de gemeente kunnen verwachten. Deze centrale rol is belangrijk voor het bouwen van een eenduidig vrijwilligerswerk-ecosysteem in onze stad. Als verbindingspersoon brengt de programmamanager gemeentelijke afdelingen samen. Zo worden kennis, ervaringen en best practices gedeeld. De programmamanager vormt de brug tussen de gemeente en het veld en zorgt voor een directe samenwerking tussen alle betrokken partijen. De persoon is het aanspreekpunt binnen de gemeente met betrekking tot vrijwilligerswerk en denkt na over het verbeteren van de communicatie.

Als programmamanager is deze functie verantwoordelijk voor het opzetten, onderhouden en continu verbeteren van het netwerk en de eenheid binnen de gemeentelijke afdelingen. Hij of zij ziet er ook op toe dat de visie die wij hebben opgesteld voor vrijwilligerswerk, wordt uitgewerkt en terugkomt in het beleid dat de verschillende afdelingen maken. Daarnaast behoort het onderzoek naar de waardering en uniformering van het vrijwilligerswerkbeleid binnen de gemeente tot de taken van de programmamanager. Belangrijk is dat het beleid laagdrempelig, makkelijk te begrijpen en toegankelijk moet zijn, met name op het gebied van taal en digitale vaardigheden. Er moet geen onderzoek gedaan worden naar strak keurslijf, er moet ruimte blijven voor flexibiliteit waar nodig. De programmamanager moet hierop toezien.

Ook doet deze programmamanager samen met organisaties uit het veld onderzoek naar hoe een definitie voor de 'vrijwilligersvergoeding' ingezet kan worden binnen de gemeente. Op deze manier kan onderzocht worden hoe vrijwilligerswerk eenduidiger gewaardeerd wordt binnen de verschillende afdelingen. Hiermee hopen we tot een duidelijker vrijwilligerswerkbeleid te komen.

Verder onderzoekt de programmamanager of er inspraakmogelijkheden kunnen komen voor laaggeletterde vrijwilligers over wijzigingen die de gemeente in de toekomst doorvoert met betrekking tot de ondersteuning/financiering van vrijwilligers, zodat de meeste kwetsbare vrijwilligers niet onevenredig hard worden getroffen of moeten stoppen.

In dit programma zit ook het meedenken bij nieuw beleid dat onbedoeld negatief kan uitpakken voor vrijwilligers. Sommige gemeentelijke of landelijke regels maken vrijwilligerswerk zoals eerder beschreven onnodig moeilijk.

- b) het faciliteren van stadsbrede werving, selectie, matching en begeleiding van vrijwilligers, waarbij bestaande infrastructuren worden verbonden en versterkt;

Om het vrijwilligerspotentieel in de stad nog beter te benutten, willen we een sterk en samenhangend vrijwilligers-ecosysteem bouwen waarin verschillende organisaties samen optrekken. De programmamanager is hierbij de spin in dit web namens de gemeente.

Binnen dit ecosysteem werken organisaties zoals Serve the City, de Koptische Kerk (Mama Maggie Group), Present en Vrijwilligerscentrale Amsterdam (VCA) samen binnen de kaders van de AVG-wetgeving aan:

1. Eén gedeelde databank met vrijwilligersvacatures

Een centraal systeem waarin alle openstaande vrijwilligersrollen zichtbaar zijn, zodat vrijwilligers en organisaties elkaar makkelijker vinden.

2. Doorstroom en behoud van vrijwilligers

Vrijwilligers moeten kunnen groeien in hun rol en nieuwe kansen krijgen. Dit geldt ook voor gepensioneerden en deelnemers van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT). Door hen actief te begeleiden en na te bellen, blijven zij langer betrokken. Wij adviseren om hier ongeveer 5 FTE voor te financieren, die we in samenspraak met de organisaties buiten de gemeente beleggen.

3. Professionele coördinatie van vrijwilligers

Het begeleiden en matchen van vrijwilligers is een vak. We pleiten ervoor om hier meer ruimte voor te maken, bijvoorbeeld binnen gemeentelijke aanbestedingen, zodat vrijwilligerscoördinatie de aandacht krijgt die het verdient.

- c) Erkenning Maatschappelijke Diensttijd

De Maatschappelijke Diensttijd (MDT) is een vrijwillige activiteit waarbij jongeren tussen 12 en 30 jaar maatschappelijke betrokkenheid tonen door iets voor anderen en de samenleving te doen. Ze ontdekken daarbij hun talenten, ontwikkelen vaardigheden en ze ontmoeten nieuwe mensen. MDT wordt uitgevoerd door een breed netwerk van maatschappelijke organisaties, scholen, gemeenten en bedrijven en wordt gefinancierd door Rijkssubsidie (75%) en cofinanciering (25%) vanuit het maatschappelijk middenveld, scholen, fondsen en bedrijven.

MDT startte in 2018 met proeftuinen, daarna kwam corona, maar nu komt het op stoom. Tot op heden hebben in totaal ongeveer 11.000 Amsterdamse jongeren MDT gedaan; dit aantal kan eind 2027 zijn opgelopen tot 30.000-35.000. Elk traject heeft ongeveer €1750 gekost, dus er is al 19 miljoen geïnvesteerd door Rijk en cofinanciers, wat verder kan oplopen tot 50-60 miljoen.

De effecten van MDT worden samengevat met: Perspectief (zelfontdekking, arbeids- en toekomstperspectief, ontwikkelen van vaardigheden en netwerk), Participatie (sociaal contact, sociale cohesie, maatschappelijke betrokkenheid, vrijwillige inzet) en Preventie (zelfvertrouwen, weerbaarheid). 38% van de MDT-deelnemers stroomt door naar een baan, stage of vrijwilligerswerk¹².

Ondanks de grote investering en belangrijke effecten krijgt de MDT nog weinig erkenning in Amsterdam. Als CDA zien wij MDT als een waardevolle aanvoer voor duurzaam vrijwilligerswerk.

Wij stellen daarom voor om de matching na de MDT beter te organiseren. Het doel is om jongeren na hun MDT te stimuleren actief te blijven als vrijwilliger, met een ambitieus langetermijndoel voor succesvolle matches. Hiervoor denken we aan speciale 'matchers' (indicatief 5 fulltime krachten) die buiten de gemeente worden aangesteld. Deze mensen werken samen met organisaties in het vrijwilligersveld om jongeren te koppelen aan vrijwilligerswerk dat bij hen past. We willen hierbij aansluiten bij wat er al bestaat in het vrijwilligersveld. Hoe dit precies wordt ingevuld en hoeveel mensen er uiteindelijk nodig zijn, laten we graag over aan de gemeente en de betrokken organisaties. Zij kennen het werkveld het beste en kunnen samen bepalen hoe dit het beste kan aansluiten bij bestaande vrijwilligersorganisaties.

Deze matching zorgt ervoor dat de energie en ervaring die jongeren opdoen tijdens hun MDT, naadloos overgaat in inzet als vrijwilliger. Hierdoor kan de effectiviteit van de MDT verhoogd worden. Ook levert het in potentie meer vrijwilligers op. Deze aanpak levert hierdoor niet alleen maatschappelijke meerwaarde op, maar versterkt ook de betrokkenheid van jongeren in onze gemeenschap.

d. onderzoek naar een "bestaande initiatieven eerst' benadering' bij gemeentelijke aanbestedingen;

Het 'vrijwilligerswerk als doel' uitgangspunt biedt de ruimte om ook anders te gaan denken over bijvoorbeeld aanbestedingen. Hoe zou de gemeentelijke organisatie eruitzien als we de volgorde van denken en organiseren veranderen? Momenteel worden burgerinitiatieven vaak gezien als een aanvulling op professionele activiteiten, terwijl het juist andersom zou moeten zijn: kijk eerst wat burgers zelf kunnen organiseren, ga dan pas over op aanbesteden. De gemeente heeft al veel initiatieven en projecten uitgewerkt, zoals het buurtrechtenplatform in de nieuwe

¹² Alle cijfers zijn op basis van de cijfers die de MDT ons hebben aangeleverd. Deze zijn opvraagbaar via fractie@cda.amsterdam

participatieverordening van 2024. Deze bestaande infrastructuur willen we nog beter benutten. Zo kunnen we bestaande initiatieven een betere kans te geven.

Marcel Canoy illustreert het met het voorbeeld van Erik en Nicolien: gepensioneerde professionals met een goed plan voor de buurt, die vastlopen in procedures¹³. De gemeente had alle middelen al aanbesteed aan professionele partijen en de zorgverzekeraar vroeg onmogelijke garanties over kostenbesparingen.

Dit terwijl er geen enkele wet is die deze onhandige volgorde voorschrijft. Canoy pleit daarom voor een bestaande initiatieven eerst benadering: laat burgers in de zomermaanden hun plannen indienen bij gemeenten, zorgkantoren en verzekeraars. Deze worden beoordeeld met een lichte toets die ook kijkt naar kwaliteit. Pas daarna wordt bepaald wat er professioneel moet worden ingekocht.

Door op deze manier tegen gemeentelijk inkopen aan te kijken, komen burgers op een voorspelbare manier als eerste aan de beurt. De financiering kan goed vooraf geregeld worden en is niet afhankelijk van losse potjes. Verschillende onderzoeken laten zien dat deze werkwijze bijvoorbeeld in de zorg vaak goedkoper is dan professionele aanbesteding¹⁴ en het versterkt de sociale samenhang in buurten. Bovendien sluit het aan bij wat mensen zelf willen doen voor hun omgeving

De programmamanager vrijwilligerswerk kan samen met de inkoopafdeling en andere relevante afdelingen van de gemeente zoals het buurtplatform onderzoeken welke domeinen van de gemeentelijke inkoop via deze bestaande initiatieven-eerst' methodiek kunnen worden vormgegeven. Ook kan de programmamanager eventuele pilots vormgeven.

e. het stimuleren van geldstromen die duurzaam bijdragen aan vrijwilligerswerk in Amsterdam

Het doel is om het vrijwilligerswerk-ecosysteem zo in te richten dat het uiteindelijk niet meer afhankelijk is van tijdelijke subsidies of de inzet van een programmamanager vrijwilligerswerk. Er moet een stevig ecosysteem staan dat zichzelf in stand houdt. Dit kan door een mix van structurele subsidies, sponsoring, private financiering en eigen inkomstenstromen.

Een deel van de maatschappelijke waarde die vrijwilligerswerk oplevert, moet terugvloeien in het systeem. Dit kan via private partijen die baat hebben bij een sterke

¹³ Canoy, M. (2024). Burgerinitiatieven hebben last van de procedures bij gemeenten en zorgverzekeraars.

¹⁴ [Vrijwillige Zorg In Het Gezin | 52B](#)

sociale infrastructuur, bijvoorbeeld wanneer er kosten bespaard worden op aanbestedingen. Wij stellen voor dat de programmamanager dit onderzoekt.

Beoogde maatschappelijke effecten

Door het vrijwilligerswerkbeleid binnen de gemeente Amsterdam beter te coördineren, wordt het vrijwilligerspotentieel optimaler benut en versterken we het maatschappelijk middenveld.

De belangrijkste maatschappelijke effecten die we met dit voorstel willen bereiken, zijn een grotere waardering en erkenning van vrijwilligers en een toegankelijker vrijwilligers-ecosysteem. Vrijwilligers moeten niet gezien worden als extra handen, maar als volwaardige krachten met unieke expertise. We versterken hiermee het maatschappelijk middenveld.

Dit initiatiefvoorstel is tot stand gekomen in samenwerking met organisaties uit het veld (zie participatieparagraaf). Deze organisaties, die dagelijks met vrijwilligers werken, verwachten dat de voorgestelde maatregelen daadwerkelijk zullen bijdragen aan een sterker vrijwilligerslandschap in Amsterdam. Hun praktijkervaring en hun vertrouwen in deze aanpak geven ons extra zekerheid dat de voorgestelde maatregelen effectief zijn.

Het meten van deze effecten is complex. Maatschappelijke impact laat zich niet makkelijk vertalen in harde cijfers en kent vaak een lange doorlooptijd voordat resultaten zichtbaar worden. Er kan gekeken worden naar indicatoren zoals het aantal geregistreerde vrijwilligers, doorstroming van de MDT en de mate van betrokkenheid van vrijwilligers. Om toch zoveel mogelijk inzicht te krijgen in de voortgang kunnen er tevredenheidsonderzoeken onder vrijwilligers en organisaties gehouden worden.

Financiële onderbouwing

Met dit initiatief investeren we in vrijwilligerswerk en zorgen we ervoor dat meer mensen zich kunnen inzetten voor elkaar. We investeren structureel in een programmamanager en we zetten mensen structureel in op de matching van jongeren die uitstromen uit het MDT-programma naar passend vrijwilligerswerk.

We hebben de kosten berekend op ongeveer €650.000 per jaar. Daarbij zijn we uitgegaan van 1 fulltime programmamanager en 5 fulltime medewerkers voor het matchingteam. Voor vijf jaar komt dat neer op in totaal €3.250.000. We willen dit betalen uit de €4,1 miljoen die extra wordt geïnvesteerd in de sociale basis, zoals te lezen is op pagina 21 van de begroting.

Als de gemeente besluit om bijvoorbeeld minder mensen in te zetten voor het matchingteam, zullen de kosten natuurlijk ook lager uitvallen. De gemeente kan zelf het beste bepalen wat de juiste omvang en inschaling is en het budget daarop aanpassen. Zo kunnen zij het zo goed mogelijk laten aansluiten bij wat er nodig is.

Participatieparagraaf

Het initiatiefvoorstel is tot stand gekomen in samenwerking met diverse belanghebbenden, waaronder Stichting Hart voor Noord, Vrijwilligers Centrale Amsterdam (VCA), buurtinitiatieven en religieuze instellingen. Ook zijn er gesprekken gevoerd met ambtenaren van verschillende gemeentelijke afdelingen die betrokken zijn bij vrijwilligersbeleid, en met vrijwilligers uit diverse stadsdelen. Daarnaast is er inspiratie opgedaan uit de visies van andere steden, zoals Groningen, Leeuwarden en Den Bosch.

Welke stukken treft u aan?

Zie voetnoten.

Indienend raadslid (Havelaar, r.b.havelaar@raad.amsterdam.nl)

< R.B. Havelaar >